

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ทุนไว้เหนือเกล้า

ปฏิบัติการคุณ

ถ้อยแถลง

ตอนที่ 1

บทที่ 1 ความเชื่อและประเพณีของล้านนาไทย	1
- ความเชื่อเกิดจากความคิดที่เป็นนามธรรม	1
- ความเชื่อทางรูปธรรม	1
- ชาวล้านนาไทยเชื่อถืออะไร	2
ความเชื่อทางพุทธศาสนา	4
ความเชื่อทางไสยศาสตร์	8
ความเชื่อทางโหราศาสตร์	13
- การถือเรื่องเกี่ยวกับความผิด	16
บทที่ 2 ประเพณีสิบสองเดือนของล้านช้าง (ลาว)	24
- คลองสิบสี่ข้อวัตรสำหรับชาวบ้าน	26
- คลองสิบสี่ที่เป็นพระราชทำเนียบของพระราชธา	28
- เปรียบเทียบประเพณีล้านช้าง-ล้านนา	33
ฮีดเมือง	36
ชะปือเมือง	36
ปาเวณีเมือง	36
สะคือเมือง คลองเมือง	36
- ชื่อเกี่ยวกับประเพณีสิบสองเดือน	37
- คำสอนพญามังราย	37
- คำสอนและจารีตในหนังสือพระลอสอนโลก	40

ตอนที่ 2

บทที่ 3 ประเพณีเดือน 7

- ประเพณีสงกรานต์และการเปลี่ยนศักราช 50
- ประเพณีสงกรานต์พระพุทธรูป 75
- ประเพณีปล่อยนกปล่อยปลา 77
- ประเพณีดำหัว 78
- ประเพณีขึ้นท้าวทั้งสี่ 84
- ประเพณีสืบชะตา 89

บทที่ 4 ประเพณีเดือน 8

- ประเพณีขึ้นพระธาตุ 102

ประเพณีเดือน 9

- ประเพณีเลี้ยงผีปู่ย่า ตายาย 113
- ประเพณีฟ้อนผีผด – ผีเม็ง 115
- ประเพณีเลี้ยงผีขุนน้ำ 119
- ประเพณีจับอกไฟ (จุดบั้งไฟ) 121
- ประเพณีเข้าอินทิล 133

บทที่ 5 ประเพณีเดือน 10

- ประเพณีแฮกนา – หวานกล้า – ไถนา 141
- ประเพณีเข้าพรรษา 152
- ประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน 156
- ประเพณีทานขันข้าว 157
- ประเพณีถวายเทียนเข้าพรรษา 161
- ประเพณีสามัคคีธรรมสมาคารวะครูบาอาจารย์ 165
- ประเพณีนอนวัดจำศีล 169

ประเพณีเดือน 11

- ประเพณีการฟังเทศน์ ฟังธรรม 172
- ประเพณีบูชา พุ่มท้าวแม่โพสพ และจตุโลกบาล 180
- ประเพณีเอามือ (ลงแขก) 184
- ประเพณีสู่ขวัญควาย 188

	หน้า
บทที่ 6 ประเพณีเดือน 12	
- ประเพณีจาคะข้าว – คนเฒ่าจាំศีล	195
- ประเพณีอุทิศส่วนบุญหากคนตาย	199
- ประเพณีทานสลาก	204
- ประเพณีชนกวาง	210
ประเพณีเดือนเกี๋ยง	
- ประเพณีออกพรรษามหาปวารณา	212
- ประเพณีตักบาตรเทโว	214
- ประเพณีทานผ้าสา	215
- ประเพณีการถวายกฐิน	218
- ประเพณีทอดผ้าป่า	226
- ประเพณีไกวเทียนหรือดับเทียน	230
บรรณานุกรม	

สารบัญภาพ

	หน้า
1. รูปแส่วหรือส่วเครื่องแห่กลองตั้งโนง	33
2. จิตรกรรมฝาผนังพื้นบ้านล้านนา (ศูนย์วัฒนธรรมล้านนา วิทยาลัยครูเชียงใหม่)	49
3. บ้านล้านนาไทย	49
4. ชาวบ้านล้านนากำลังเหยียบครกมอ	49
5. การรดน้ำคำหัวในวันสงกรานต์	50
6. การเล่นรดน้ำในวันสงกรานต์	50
7. ขบวนแห่การดำหัวของล้านนาไทย	55
8. กองเจดีย์ทรายถวายในคราวสงกรานต์แบบไม้ไผ่และไม้จริง	71
9. สวยหมาก, สวยพลู (กรวยหมากพลู) พิธีดำหัว	80
10. ม້องโหม้ง ม້องอ้อย ชุดดนตรีกลองตั้งโนง	83
11. เครื่องสังเวท้าวทั้ง 4	87
12. พิธีรดน้ำคำหัววันสงกรานต์	88
13. เครื่องพิธีสืบชะตา	91
14. พิธีสืบชะตาคน	101
15. พิธีสืบชะตาพระสงฆ์ และสืบชะตารวม	101
16. วัดพระธาตุคอกยสุเทพราชวรวิหาร เชียงใหม่	102
17. บันไดนาคขึ้นคอกยสุเทพ	102
18. พิธีพุทธาภิเษก	112
19. การฟ้อนผิมด – ผิมิ่ง	118
20. กลองแหวหรือกลองตั้งโนง	120
21. บอกไฟหมื่น	132
22. เสาศะตือเมือง หรือเสาศินทิล ในวัดเจดีย์หลวง เชียงใหม่	136
23. การใส่ขันดอกบูชาอินทิล	136
24. แห่กฐินผ้าป่า	140
25. ตาแหลว หรือเฉลวเครื่องป้องกันภยันตรายในนาข้าว	143
26. ล้อหล้อ ใส่เครื่องพลีกรรมในพิธีบูชาพุมท้าง	144
27. การเติกเปียงทำให้พื้นนาราบเรียบ	146
28. แผนผังการปักล้อหล้อ	148
29. แต่ เครื่องทดและแบ่งน้ำในลำเหมือง	149
30. แผนผังแสดงการส่งน้ำ	150

	หน้า
31. การไถนาด้วยควาย	151
32. พระสงฆ์ฉันภัตตาหารงานจาอะข้าว	155
33. เครื่องไทยทานถวายงานผ้าป่า, กฐิน	160
34. เทียนพรรษา	164
35. การหล่อเทียนเข้าพรรษา	164
36. เรือนล้านนาไทย	168
37. การฟังเทศน์และการทำสมาธิ	171
38. พระประธานในโบสถ์วัดเจดีย์หลวง เชียงใหม่	171
39. พระวิหารวัดปราสาท เชียงใหม่	172
40. หอธรรมวัดพระสิงห์ เชียงใหม่	172
41. พระวิหารวัดพันเตา เชียงใหม่	172
42. การแห่กฐิน	179
43. การค่านา	183
44. ต้นกัมภ์สลากข้อม	187
45. การจาอะข้าว	198
46. อุทิศกุศลแด่บรรพชน	203
47. การตกแต่งยอดก้วยสลาก	209
48. กลองสะบัดไชย	211
49. พระเจดีย์กู่กุด วัดจามเทวี ลำพูน	211
50. พระธาตุหริภุญชัย อำเภอเมือง ลำพูน	212
51. การถวายภัตตาหารแบบขันโตกแด่พระสงฆ์	213
52. ตักบาตรเทโว	214
53. ขบวนกฐิน	214
54. ถวายผ้ากฐิน	214
55. ใส่ขันแก้วทั้ง 3 ชั้นขอศีลขอพร และขันธธรรม	214
56. แห่ครัวทาน	217
57. หามครัวทานเข้าวิหาร	229
58. การฟ้อนเล็บของล้านนาไทย	233
59. สิ่งของเครื่องใช้ของล้านนาไทย (ศูนย์วัฒนธรรมล้านนา วิทยาลัยครูเชียงใหม่)	233